

Автор:	Ленче Ристоска	Датум:	13.09.2022
Врска:	Е.бр. 49/2022		
Предмет:	Полугодишен извештај за функционирањето на канцеларијата за врски на Република Северна Македонија во Европавда за 2021 година		
До:	Јавно обвинителство на Република Северна Македонија		

Во насока на доставување на податоци за функционирањето на канцеларијата за врски на Република Северна Македонија во Европавда и доставување на известувања за тековната работа на Канцеларијата, изготвен е полугодишен извештај за работата на канцеларијата за врски на Република Северна Македонија во Европавда за првата половина од 2022 година, кој следи во продолжение.

1. Присуство на јавниот обвинител за врски во Европавда

Работењето на канцеларијата за врски на Република Северна Македонија во 2022 година продолжува како и во 2021 година односно со извршување на работните задачи исклучиво од дома. И во текот на 2022 година најголем предизвик беше да се изнајдат начини за непречено извршување на работните задачи поврзани со Европавда, од причина што во работните простории кои ги користи јавниот обвинител за врски немаа интернет, а работните активности се одвиваат токму преку интернет.

Целокупната комуникација со странските надлежни органи се одвиваше по електронски пат преку официјалната електронска пошта на јавниот обвинител за врски, како и преку видео-конференциски врски и безбедносни канали на комуникација обезбедени од Европавда.

Во извештајниот период јавниот обвинител за врски присуствуваше на четири координативни состаноци кои се одржаа по пат на видео-конференциска врска помеѓу националните органи на Република Северна Македонија и странските надлежни органи.

Во текот на 2022 година беа одржани и неколку состаноци на билатерално ниво. Седниците на колеџот на Европавда почнаа да се одржуваат во просториите на Европавда во Хаг, па за содржината на дискусиите јавниот обвинител за врски е запознаен преку записниците од овие седници.

2. Предметно постапување

Во текот на извештајниот период Република Северна Македонија беше инволвирана во 10 нови предмети, од кои 8 предмети се отворени по барање на други држави и само два предмети се отворени по барање на надлежните органи на Република Северна Македонија. Состојбата на новоотворени предмети според земја барател е дадена во подолната табела.

НОВООТВОРЕНИ ПРЕДМЕТИ СПОРЕД ЗЕМЈА БАРАТЕЛ	Вкупен број на ново-отворени предмети	Број на ново-отворени предмети каде барател е Република Северна Македонија	Број на ново-отворени предмети каде баратели се други земји
01.2022 - 06.2022	10	2	8

Освен постапувањето по новоотворени предмети, во рамки на извештајниот период е постапувано и по предмети кои се отворени во претходните години, а за кои меѓународната правна помош се уште не е обезбедена. Така од страна на јавниот обвинител за врски постапувано е и по вкупно 51 тековен предмет, отворени во претходни години. Од овие предмети 40 предмети се отворени по барање на други држави, додека во 11 предмети како барател на меѓународната правна помош се јавува Република Северна Македонија. Во продолжение следи и табеларен приказ на ваквите податоци.

ТЕКОВНИ ПРЕДМЕТИ СПОРЕД ЗЕМЈА БАРАТЕЛ	Вкупен број на тековни предмети отворени во претходни години	Број на тековни предмети каде барател е Република Северна Македонија	Број на тековни предмети каде баратели се други земји
01.2022 - 06.2022	51	11	40

Имајќи ги предвид наведените податоци вкупниот обем на работа на канцеларијата за врски на Република Северна Македонија во Европска правда во првата половина на 2022 година беше 61 предмет, од кои 48 предмети се оформени по барање на други држави, додека 13 предмети се оформени по барање на надлежните органи на Република Северна Македонија. Во прилог следи табеларен приказ на вкупниот обем на работа на канцеларијата за врски во извештајниот период.

ВКУПЕН ОБЕМ НА РАБОТА СПОРЕД ЗЕМЈА БАРАТЕЛ	Вкупен обем на работа	Обем на предмети каде барател е Република Северна Македонија	Обем на предмети каде баратели се други земји
01.2022 - 06.2022	61	13	48

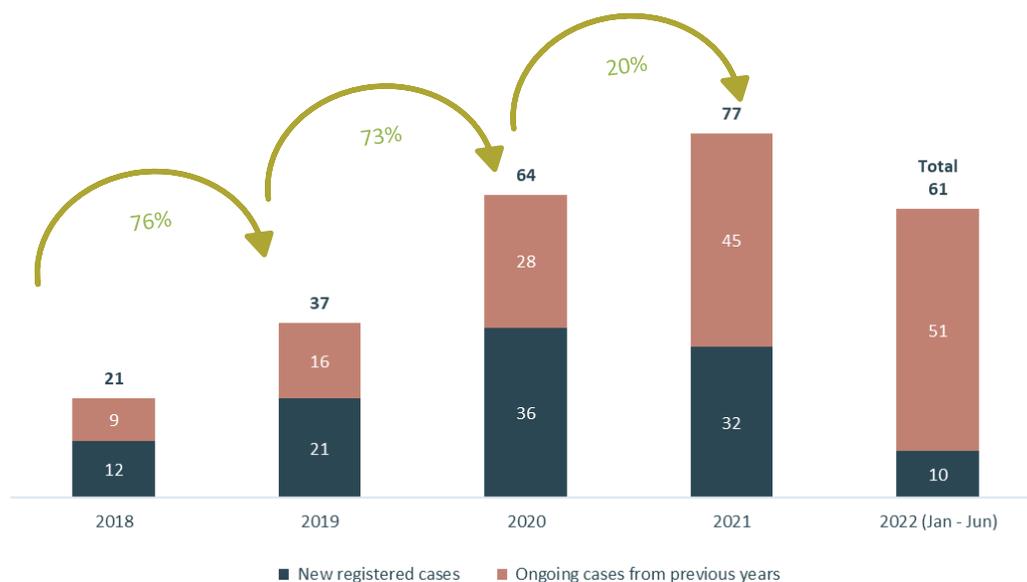
Во извештајниот период продолжи и билатералната соработка со трети земји. Така во канцеларијата за врски на Република Северна Македонија во извештајниот период се

отворени вкупно 9 предмети, од кои 3 се отворени по барање на надлежните органи на Република Северна Македонија, додека 6 се отворени по барање на националните органи на трети држави, од кои 4 предмети се отворени по барање на Албанија, еден предмет е отворен по барање на ОЛАФ и еден предмет е отворен по барање на Обединетото кралство. Во продолжение следи табеларен приказ на овие податоци.

БИЛАТЕРАЛНА СОРАБОТКА	ОЛАФ	Србија	Албанија	Обединетото кралство	Швајцарија	ВКУПНО
Нови предмети по барање на Република Северна Македонија	0	1	1	0	1	3
Нови предмети по барање на други држави/институции	1	0	4	1	0	6
ВКУПНО	1	1	5	1	1	9

Во сите ново-оформени предмети во првата половина на 2022 година од страна на јавниот обвинител за врски е постапено по барањето на странските надлежни органи. Во најголем број случаи јавниот обвинител за врски нема добиено повратна информација, односно одговор од Јавното обвинителство на Република Северна Македонија. Во случаите каде јавниот обвинител за врски успеал да достави одговор до странските надлежни органи тоа се должи на директниот контакт кој јавниот обвинител го остварува со јавните обвинители или судовите каде предметите се проследени на надлежно постапување. Треба да се напомене дека од Јавното обвинителство на Република Северна Македонија не се доставуваат информации ни каде се проследени предметите на надлежно постапување, што влијае на квалитетот на обезбедените информации и меѓународна правна помош. На Одделението за меѓународна соработка при Јавното обвинителство на Република Северна Македонија укажано е дека обврска за достава на податоци на јавниот обвинител за врски произлегува од Договорот за соработка склучен помеѓу Република Северна Македонија и Европска правда, но и покрај ваквото укажување доставена е информација само во инцидентен број на случаи.

Во рамки на тековното работење испратени се ургенции за постапување по сите предмети кои се отворени по барање на Република Северна Македонија. Во предметите кои датираат од претходни години беа доставувани одговори и испраќани ургенции, со цел нивно затворање.

Во графиконот е прикажан обемот на работа на канцеларијата за врски на Република Северна Македонија за првата половина од 2022 година, споредбено со претходните години. Во полето кое е обоено со темна портокалова боја забележан е бројот на предмети кои биле евидентирани како отворени од претходните години, додека во полето со темно сина боја забележан е бројот на предмети кои се регистрирани во тековната година. Напоменувам дека во оваа статистика не се вклучени билатералните соработки.

Во извештајниот период продолжија напорите за **затворање на предметите** и тоа на предметите отворени во извештајниот период и предметите отворени во претходните години. Во рамки на извештајниот период, како што може да се види и од табеларниот приказ во продолжение, затворени се вкупно 6 предмети. Табеларниот приказ содржи детални податоци за годината од која датираат затворените предмети, како и податоци по чие барање овие предмети биле евидентирани во системот на Европска.

ЗАТВОРЕНИ ПРЕДМЕТИ ВО ПРВАТА ПОЛОВИНА НА 2022 ГОДИНА	Предмети заведени во 2021 година	Предмети заведени во 2022 година	ВКУПНО
Предмети отворени по барање на РС Македонија	/	/	0
Предмети отворени по барање на други држави	3	3	6
ВКУПНО	3	3	6

Во рамки на извештајниот период одржани се четири **координативни состаноци** во Европрана, кои се одржаа онлајн, на кои освен јавниот обвинител за врски, присуствуваа и претставници на надлежните органи од Република Северна Македонија. Воедно, прв пат во текот на 2022 година Република Северна Македонија се јави во улога на организатор на координативен состанок.

3. Соработка на јавниот обвинител за врски со домашни и странски надлежни субјекти и органи

Во текот на извештајниот период остварена е комуникација на јавниот обвинител за врски на Република Северна Македонија во Европрана со останатите јавните обвинители за врски, како и со националните претставници на повеќе држави членки на Европската Унија во Европрана. Комуникацијата опфаќаше како комуникација за конкретни предмети, така и реализација на онлајн билатерални средби за обезбедување на информации од значење и интерес за меѓународната правна помош.

За остварување на надлежностите и успешно извршување на работните задачи, јавниот обвинител за врски е во комуникација со Јавното обвинителство на Република Северна Македонија и редовно го известува за активностите и тековната работа на канцеларијата за врски на Република Северна Македонија во Европрана. Воедно во смисла на одредбите од Договорот за соработка помеѓу Европрана и Република Северна Македонија, јавниот обвинител за врски на Република Северна Македонија во Европрана остварува и директни контакти со домашните надлежни органи во насока на обезбедување на бараната меѓународна правна помош и во насока на проследување на релевантни информации.

Во првата половина на 2022 година продолжи отежнатата соработка со Одделението за меѓународна правна помош при Јавното обвинителство на Република Северна Македонија и во речиси сите предмети за кои е побарана информација, јавниот обвинител за врски нема добиено повратен одговор. Воедно до јавниот обвинител за врски, од страна на Јавното обвинителство на Република Северна Македонија иако се побарани, сепак не се доставени податоци за броевите под кои предметите се заведени во Јавното обвинителство на Република Северна Македонија, како и податоци на кои надлежни национални органи предметите се проследени на натамошно постапување. Вака бараните податоци се во насока на реализација на обврските од Договорот за соработка на Република Северна Македонија и Европрана, согласно кој јавниот обвинител за врски може директно да комуницира со надлежните национални органи. Отежнатата соработка и недоставувањето на бараните податоци придонесува јавниот обвинител за врски да не може да обезбеди повратна и навремена информација на странските надлежни органи, поради што до јавниот обвинител за врски токму од страна на странските надлежни органи се испратени ургенции за постапување за повеќе предмети.

Комуникацијата со другите надлежни органи во Република Северна Македонија се одвиваше непречено и во извештајниот период бараните податоци најчесто беа обезбедувани навремено и во соодветна форма.

Комуникацијата на јавниот обвинител за врски со Министерството за правда е на исклучително високо ниво, така што Одделението за меѓународна соработка при Министерството навремено и ажурно постапува по сите барања на јавниот обвинител за врски и ги доставува бараните податоци.

4. Учество на пленарни средби, форуми и конференции

Во рамки на извештајниот период јавниот обвинител за врски присуствуваше и на онлајн настани организирани од Европавда.

Јавниот обвинител за врски присуствуваше и на еден состанок одржан онлајн на кој се дебатираше состојбата со Украина. За заклучоците од состанокот и за побараните податоци јавниот обвинител за врски ги извести Јавното обвинителство и Министерството за правда.

5. Минати и идни предизвици

Во рамки на извештајниот период јавниот обвинител за врски се соочуваше со предизвици кои се својствени за условите под кои се одвиваше работата на канцеларијата за врски на Република Северна Македонија во Европавда.

Посебен предизвик за јавниот обвинител за врски во извештајниот период беше да одговори навремено и професионално на своите работни задачи како јавен обвинител за врски, со оглед на фактот што освен функцијата на јавен обвинител за врски ја остваруваше и функцијата на јавен обвинител во Република Северна Македонија. Ова особено од аспект што работата на јавниот обвинител за врски во првата половина на 2022 година се одвиваше онлајн, а работните простории кои ги користи јавниот обвинител за врски немаат пристап до интернет.

Воедно, остана отворено и прашањето за понатамошно унапредување на соработката на Република Северна Македонија со Европавда во смисла на определување на постојан претставник на Република Северна Македонија во седиштето на Европавда во Хаг.

Како дополнителен предизвик во текот на извештајниот период се покажа недостатокот на проактивен однос на домашните надлежни органи за користење на механизмите кои ги нуди Европавда, што е искажано и со намалениот број на предмети во кои од надлежните органи на Република Северна Македонија е побарана асистенција од Европавда во однос на претходната година. За забележување е дека одделението за меѓународна соработка при Јавното обвинителство на Република Северна Македонија

нема побарано асистенција за ниту еден предмет на меѓународна соработка во кривичната материја.

Отворено остана и прашањето за неопходните подзаконски акти со кои подетално би се регулирале прашањата поврзани со функционирањето на канцеларијата за врски на Република Северна Македонија во Европавда и покрај тоа што новиот Закон за меѓународна соработка во кривичната материја предвидуваше рокови за носење на ваквите подзаконски акти.

По однос на прашањето за обезбедување на електронски пристап на јавниот обвинител за врски до одредени регистри, во смисла на членот 5 став 5 од Договорот за соработка помеѓу Европавда и Република Северна Македонија, јавниот обвинител за врски се обрати до сите релевантни институции и само од Управата за водење на матични книги доби позитивен одговор и беше воспоставен систем на директно обезбедување на податоци.

6. Заклучни согледувања

Имајќи ги предвид сите податоци наведени во полугодишниот извештај, може да се констатира дека иако од домашните правосудни органи се користат можностите кои ги има Република Северна Македонија сепак и во овој извештаен период доминираат случаите кои се отворени по барање на земји членки на Европската Унија. Позитивен тренд е и што продолжува да се користи и мрежата на контакти на Европавда, па се реализирани и поголем број на билатерални состаноци и билатерални соработки. Сето ова упатува на заклучок дека работата на канцеларијата за врски на Република Северна Македонија во Европавда е од интерес и на државите членки на Европската Унија и на Република Северна Македонија и со нејзиното функционирање се дава значаен придонес во борбата против транснационалниот криминал и неказнивоста и се придонесува за остварувањето на целите на кривичната правда.

Јавен обвинител

Ленче Ристоска

Ленче Ристоска